

THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGÀNH DU LỊCH TỈNH PHÚ YÊN TRỞ THÀNH NGÀNH KINH TẾ MŨI NHỌN TRONG THỜI GIAN TỚI

● HUỲNH VĂN THUẤN

Trường Chính trị tỉnh Phú Yên

TÓM TẮT:

Trong những năm gần đây, hoạt động du lịch của tỉnh Phú Yên có nhiều khởi sắc, đóng góp quan trọng vào kinh tế - xã hội chung của tỉnh. Tuy nhiên, du lịch vẫn chưa phát triển tương xứng với tiềm năng. Bài viết đề xuất giải pháp giúp tỉnh Phú Yên cần thực hiện để đến năm 2030, du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh.

Từ khóa: du lịch, kinh tế, ngành du lịch, tỉnh Phú Yên, phát triển du lịch, ngành kinh tế mũi nhọn.

1. Đặt vấn đề

Ngành Du lịch tỉnh Phú Yên trong những năm gần đây đang từng bước phát triển, góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, trở thành nền kinh tế quan trọng của tỉnh. Tuy nhiên, so với tiềm năng, ngành Du lịch tỉnh vẫn phát triển chưa tương xứng, đóng góp của ngành Du lịch vào nền kinh tế còn thấp so với các tỉnh lân cận và cả nước. Tỉnh Phú Yên xác định phương châm phát triển dựa trên "1 mũi nhọn, 2 hành lang, 3 trụ cột, 4 nền tảng, 5 nhiệm vụ trọng tâm"¹. Trong đó, 1 mũi nhọn là phát triển du lịch. Để tỉnh Phú Yên mạnh mẽ vươn lên, phát triển nhanh, bền vững, đạt được mục tiêu đến năm 2030 du lịch thực sự trở thành

ngành kinh tế mũi nhọn, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp phát triển.

2. Thực trạng phát triển ngành Du lịch ở tỉnh Phú Yên

Kết quả cụ thể phát triển ngành Du lịch ở tỉnh Phú Yên trong thời gian qua được thể hiện ở một số nội dung cụ thể như sau:

- Nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân trong tỉnh về phát triển du lịch có sự chuyển biến tích cực; các chủ trương, chính sách phát triển du lịch từng bước được cụ thể hóa thực hiện, góp phần thúc đẩy sự phát triển của ngành Du lịch và kinh tế - xã hội địa phương. Giai đoạn 2016 - 2020, tỉnh Phú Yên chỉ xác định phát triển ngành Du lịch trở thành

ngành kinh tế quan trọng của tỉnh, qua thời gian phát triển với sự đóng góp tích cực của ngành, đến giai đoạn 2021 - 2025 và tầm nhìn đến năm 2030, Phú Yên xác định phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh.

- Công tác xúc tiến, quảng bá du lịch được tăng cường; kết cấu hạ tầng phục vụ du lịch được quan tâm đầu tư và thu hút đầu tư phát triển; sản phẩm du lịch ngày càng phong phú, đa dạng về các loại hình. Ngành Du lịch của tỉnh đã tích cực tham gia quảng bá, xúc tiến tại các hội chợ, triển lãm trong và ngoài nước; tham gia chương trình hợp tác liên kết, xúc tiến và quảng bá du lịch tại các tỉnh Tây Nguyên, Tây Nam Bộ, TP. Hồ Chí Minh, TP. Hà Nội; tổ chức các đoàn về Phú Yên để giới thiệu sản phẩm du lịch; tổ chức hội nghị, hội thảo về xúc tiến đầu tư, quảng bá du lịch...; một số sản phẩm du lịch chính của tỉnh: sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng biển tại các khu vực như vịnh, đảo nhỏ gần bờ, các bãi tắm, các gành đá...; sản phẩm du lịch văn hóa tham quan di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh từng bước được hình thành, thu hút đông khách du lịch; sản phẩm du lịch làng nghề, du lịch cộng đồng hình thành; sản phẩm du lịch ẩm thực đặc sản Phú Yên...

- Cơ sở lưu trú du lịch tăng về số lượng và chất lượng. Đến nay, toàn tỉnh có 480 cơ sở kinh doanh lưu trú du lịch; trong đó có 1 khách sạn 5 sao, 1 khách sạn 4 sao, 5 khách sạn 3 sao, 4 khách sạn 2 sao, 30 khách sạn 1 sao, 80 khách sạn, 90 nhà nghỉ và 31 homestay đáp ứng đủ điều kiện tối thiểu kinh doanh lưu trú du lịch; một số cơ sở lưu trú khác đang làm thủ tục đăng ký thẩm định công nhận loại hạng theo quy định. Tổng số buồng lưu trú du lịch hiện có khoảng 7.980 buồng, trong đó có khoảng 670 buồng đạt tiêu chuẩn 3 - 5 sao. Có 8 khu di tích, danh thắng, được công nhận điểm du lịch địa phương; Di tích kiến trúc nghệ thuật Tháp Nhạn và Di tích danh lam thắng cảnh Ghềnh Đá Đĩa được công nhận Di tích Quốc gia đặc biệt; Vịnh Xuân Đài đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch Tổng thể phát triển Khu du lịch quốc gia Vịnh Xuân Đài đến năm 2030².

- Lượng khách du lịch ngày càng tăng. Tổng lượt khách du lịch đến Phú Yên năm 2024 đạt 4.080.000 lượt, đạt 120% so với kế hoạch, tăng 27,5% so với cùng kỳ; trong đó khách quốc tế đạt 30.020 lượt, đạt 150% so với kế hoạch, tăng 52% so với cùng kỳ. Tổng lượt khách lưu trú đạt 2.423.195 lượt, tăng 17,1% so với cùng kỳ; trong đó khách quốc tế đạt 21.188 lượt, tăng 45,2% so với cùng kỳ. Tổng thu từ khách du lịch đạt 8.049,7 tỷ đồng, đạt 110,7% so với kế hoạch, tăng 63,6% so với cùng kỳ; trong đó doanh thu lưu trú đạt 870,5 tỷ đồng, tăng 20,8% so với cùng kỳ.

- Ngành Du lịch góp phần giải quyết việc làm đáng kể cho người lao động. Tổng số lao động đang làm việc trong ngành Du lịch tỉnh Phú Yên tính đến hết năm 2024 khoảng 21.300 người (lao động trực tiếp 7.100 người, lao động gián tiếp 14.200 người). Trong đó, tỷ lệ lao động trình độ sau đại học chiếm 0,38%, đại học, cao đẳng chiếm 30,4%, trung cấp chuyên nghiệp chiếm 23,3%, sơ cấp chiếm 17%, số lao động được đào tạo tại chỗ và học các lớp bồi dưỡng ngắn hạn chiếm 28,92%. (Bảng 1)

Bên cạnh những kết quả đạt được nêu trên, việc phát triển ngành Du lịch trên địa bàn tỉnh Phú Yên trong thời gian qua còn những khó khăn nhất định, thể hiện qua một số nội dung như sau:

- Kết cấu hạ tầng du lịch còn hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển, nhất là hạ tầng giao thông đường bộ ven biển, giao thông đường thủy đến các điểm di tích, thắng cảnh. Số lượng cơ sở lưu trú du lịch từ 3 - 5 sao còn ít, không đạt so với chỉ tiêu đề ra.

- Chưa xây dựng được thương hiệu du lịch để tạo lợi thế cạnh tranh. Sản phẩm du lịch chưa có nét đặc trưng riêng; thiếu các sản phẩm du lịch cao cấp; chất lượng dịch vụ còn thấp, thiếu sức cạnh tranh, dịch vụ tại các điểm đến còn hạn chế, thiếu các dịch vụ vui chơi, giải trí trên biển, các hoạt động giải trí về đêm nên chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu và kéo dài thời gian lưu trú của khách du lịch, nhất là khách quốc tế, khách có chi tiêu cao.

Bảng 1. Một số chỉ tiêu du lịch tỉnh Phú Yên giai đoạn 2021 - 2024

Chỉ tiêu	Đơn vị tính	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023	Năm 2024
I. Tổng lượt khách du lịch đến Phú Yên	<i>Lượt người</i>	372.000	2.220.000	3.200.000	4.080.000
- Khách quốc tế	<i>Lượt người</i>	1.736	7.600	19.750	30.020
- Khách nội địa	<i>Lượt người</i>	370.264	2.212.400	3.180.250	4.049.980
II. Tổng lượt khách cơ sở lưu trú phục vụ	<i>Lượt người</i>	295.893	1.335.323	2.069.703	2.423.254
Trong đó: Tổng lượt khách lưu trú qua đêm	<i>Lượt người</i>	227.269	1.027.350	1.533.197	1.843.835
- Khách quốc tế	<i>Lượt người</i>	1.727	6.232	14.590	20.797
- Khách nội địa	<i>Lượt người</i>	225.542	1.021.118	1.518.607	1.823.038
III. Tổng ngày khách (lưu trú qua đêm)	<i>Ngày</i>	368.393	1.583.015	2.642.699	3.263.697
- Ngày khách quốc tế	<i>Ngày</i>	5.336	19.271	34.923	54.359
- Ngày khách nội địa	<i>Ngày</i>	363.057	1.563.744	2.607.776	3.209.338
IV. Tổng thu từ khách du lịch	<i>Tỷ đồng</i>	383,2	2.790	4.917,4	8.049,7
V. Lao động trong ngành	<i>Người</i>	16.200	19.350	20.100	21.300
- Lao động trực tiếp	<i>Người</i>	5.400	6.450	6.700	7.100
- Lao động gián tiếp	<i>Người</i>	10.800	12.900	13.400	14.200
VI. Số lượng cơ sở lưu trú	<i>Cơ sở</i>	385	400	430	480
- Số lượng phòng	<i>Phòng</i>	6.250	6.870	7.400	7.980
* Phân theo hạng khách sạn					
- Từ 3 đến 5 sao	<i>Cơ sở</i>	8	8	6	7
- Từ 1 đến 2 sao	<i>Cơ sở</i>	45	42	42	34
VII. Công suất sử dụng phòng trung bình	<i>%</i>	16	42	50	58

Nguồn: Sở Văn hóa, Thể thao và Du Lịch tỉnh Phú Yên

- Công tác quản lý tổng thể các khu, điểm du lịch chưa tốt; bảo tồn và phát huy giá trị di tích, danh thắng chưa đạt hiệu quả cao; chưa khai thác, phát huy được hết giá trị văn hoá vật thể, phi vật thể, các di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh để phục vụ phát triển du lịch.

- Liên kết phát triển du lịch (cả trong và ngoài tỉnh) còn hạn chế. Chưa khai thác, phát huy hiệu quả lợi thế tuyến du lịch hành lang Đông - Tây.

- Nguồn nhân lực du lịch tuy được cải thiện, nhưng vẫn còn thiếu về số lượng và yếu về chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng, nhất là kỹ năng

giao tiếp, trình độ ngoại ngữ, tác phong làm việc của đội ngũ nhân viên du lịch chưa chuyên nghiệp, hoạt động lễ hành còn mờ nhạt.

- Lượt khách du lịch quốc tế đến Phú Yên còn ít; số ngày lưu trú bình quân của khách du lịch còn thấp.

- Việc bảo vệ môi trường và tài nguyên đa dạng sinh học trong quá trình phát triển du lịch chưa được chú trọng đúng mức.

Những hạn chế nêu trên khái quát lại bởi những nguyên nhân như: một số cấp ủy, chính quyền chưa kịp thời cụ thể hóa, xây dựng chương trình, kế hoạch triển khai thực hiện các chủ trương của tỉnh về phát triển du lịch; công tác phối hợp giữa các ngành, địa phương trong phát triển du lịch còn lúng túng, chưa hiệu quả; bố trí ngân sách và huy động xã hội hóa đầu tư phát triển ngành Du lịch còn hạn chế. Hỗ trợ đầu tư, giải phóng mặt bằng phục vụ triển khai các dự án du lịch còn chậm và thiếu đồng bộ. Công tác truyền thông, xúc tiến, quảng bá chưa đáp ứng yêu cầu phát triển; ý thức trách nhiệm và sự tham gia của các tổ chức xã hội, cộng đồng, người dân trong công tác phát triển du lịch, bảo vệ môi trường và tài nguyên đa dạng sinh học tại các khu, điểm du lịch chưa cao; chưa quan tâm giải quyết hài hòa lợi ích của nhà đầu tư và người dân khu vực dự án du lịch. Kiểm tra, xử lý các dự án chậm triển khai hoặc không triển khai còn thiếu cương quyết; Chính sách về đất đai, đầu tư còn nhiều chồng chéo gây cản trở, chậm trễ việc đầu tư của doanh nghiệp; Tình hình thiên tai, dịch bệnh thường xuyên xảy ra đã ảnh hưởng lớn đến hoạt động du lịch.

3. Một số giải pháp phát triển ngành Du lịch tỉnh Phú Yên trong thời gian tới

Để phát triển du lịch Phú Yên theo hướng hội nhập, chất lượng, bền vững; tạo động lực thúc đẩy các ngành, lĩnh vực khác phát triển; tạo nền tảng đến năm 2030, du lịch Phú Yên trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, có đóng góp lớn vào nền kinh tế của tỉnh, là điểm đến xanh, sạch, an toàn, hấp dẫn, thân thiện; là một trong những mắt xích quan

trọng trong liên kết phát triển du lịch giữa các tỉnh Tây Nguyên và vùng Duyên hải Nam Trung bộ như tỉnh Phú Yên đề ra, cần tập trung thực hiện những giải pháp sau đây:

- Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng về phát triển du lịch; nâng cao nhận thức, đổi mới tư duy về phát triển du lịch. Tuyên truyền, quán triệt, nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của các cấp, các ngành và của toàn xã hội về vị trí, vai trò của du lịch đối với sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế và phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Có cơ chế, chính sách đột phá, khuyến khích phát triển du lịch; đổi mới mạnh mẽ tư duy, tạo điều kiện phát huy sự năng động, sáng tạo của doanh nghiệp và cộng đồng dân cư đối với phát triển của du lịch.

- Tập trung lập quy hoạch và huy động các nguồn lực đầu tư kết cấu hạ tầng, cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch. Nâng cao chất lượng công tác lập, quản lý và tổ chức thực hiện các quy hoạch; tăng cường kêu gọi, thu hút các dự án đầu tư phát triển du lịch có quy mô lớn để đa dạng hóa sản phẩm du lịch, nâng cao chất lượng phục vụ nhu cầu của khách du lịch. Ưu tiên thu hút đầu tư hình thành một số khu du lịch tạo điểm nhấn của Phú Yên mang tầm quốc gia và quốc tế; về tài chính (ngân sách nhà nước và xã hội hóa), tài nguyên, tri thức, con người và các nguồn lực khác phục vụ phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn.

- Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch; xây dựng một số sản phẩm du lịch mang đặc trưng của Phú Yên. Xây dựng và phát triển sản phẩm du lịch có chất lượng, đa dạng, đặc trưng, có khả năng cạnh tranh cao, phù hợp với nhu cầu thị trường, dựa trên nền tảng các giá trị về tự nhiên, di tích lịch sử, danh thắng, truyền thống văn hóa của địa phương; hình thành các tuyến du lịch nối liền giữa miền biển, đảo với các tỉnh Tây Nguyên; hình thành mạng lưới không gian du lịch Duyên hải Nam Trung bộ - Tây Nguyên; phát triển lễ hành quốc tế, đa dạng các hình thức du lịch lễ hành nội địa.

- Đẩy mạnh thực hiện chuyển đổi số; tăng

cường công tác xúc tiến, quảng bá du lịch và mở rộng hợp tác quốc tế. Tập trung đầu tư cơ sở hạ tầng, trang thiết bị, nguồn nhân lực phục vụ hoạt động chuyển đổi số ngành Du lịch; xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu số ngành du lịch và kết nối dữ liệu với các ngành khác. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số phục vụ công tác quản lý nhà nước về du lịch, quản lý tài nguyên, môi trường du lịch và hỗ trợ du khách; nâng cao năng lực cơ quan hoạt động xúc tiến, quảng bá.

- Đào tạo phát triển nguồn nhân lực phục vụ du lịch. Điều tra, đánh giá nguồn nhân lực phục vụ du lịch của tỉnh, trên cơ sở đó, xây dựng kế hoạch đào tạo, đào tạo lại và bổ sung nguồn nhân lực phù hợp với yêu cầu phát triển du lịch; ưu tiên phát triển nguồn nhân lực tại chỗ, đồng thời với thu hút nguồn nhân lực bên ngoài; hình thành đội ngũ hướng dẫn viên du lịch người địa phương; đào tạo các kỹ năng cần thiết cho người dân tham gia

hoạt động du lịch cộng đồng; tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, chuyên môn nghiệp vụ về quản lý nhà nước, quản trị doanh nghiệp và lao động nghề du lịch...

- Tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về du lịch. Có sự phân công, phân cấp rõ ràng giữa các cơ quan, đơn vị và địa phương trong công tác quản lý nhà nước về du lịch; thực hiện tốt công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự, tạo điểm đến an toàn và thân thiện, thu hút du khách, phát triển du lịch; công tác quản lý cấp phép đầu tư và sau cấp phép đầu tư; kịp thời giải quyết các vướng mắc cho nhà đầu tư và doanh nghiệp; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý di tích, danh thắng, quản lý hoạt động du lịch, bảo vệ môi trường du lịch, quản lý hoạt động du lịch tại các khu, điểm du lịch; phát triển du lịch gắn kết chặt chẽ với công tác bảo vệ môi trường, kịp thời chấn chỉnh, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹ 1. mũi nhọn là phát triển du lịch; 2. hành lang phát triển gồm hành lang ven biển Bắc - Nam và hành lang Đông - Tây nhằm kết nối khu vực Nam Trung Bộ và Tây Nguyên. 3 trụ cột tăng trưởng gồm: Phát triển nông nghiệp theo hướng hiện đại, bền vững, kết nối sâu vào chuỗi giá trị; phát triển công nghiệp theo hướng tăng cường vào chuỗi giá trị và thu hút đầu tư vào hạ tầng khu công nghiệp, ưu tiên phát triển Khu kinh tế Nam Phú Yên theo hướng đô thị dịch vụ, công nghiệp công nghệ cao và logistics; phát triển du lịch theo hướng độc đáo, chuyên nghiệp và bền vững. 4 nền tảng phát triển gồm: (1) Nguồn nhân lực đảm bảo chất lượng và số lượng. (2) Xây dựng văn hóa và con người tỉnh Phú Yên. (3) Đầu tư hạ tầng đồng bộ, kết nối hiện đại. (4) Môi trường đầu tư, kinh doanh thông thoáng, minh bạch. 5 nhiệm vụ trọng tâm gồm: (1) Huy động nguồn lực. (2) Liên kết phát triển. (3) Phát triển nguồn nhân lực. (4) Chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo. (5) Cải cách hành chính và nâng cao năng lực cạnh tranh.

²Tỉnh ủy Phú Yên: Chương trình Hành động số 09-CTr/TU ngày 18/8/2021 của Tỉnh ủy Phú Yên về đầu tư phát triển du lịch giai đoạn 2021-2025, phấn đấu trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh vào năm 2030.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Đảng bộ tỉnh Phú Yên (2020). Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Phú Yên lần thứ XVII. Văn phòng Tỉnh ủy. Tỉnh ủy Phú Yên (2021). Chương trình hành động số 09-CTr/TU ngày 18/8/2021 của Tỉnh ủy Phú Yên về đầu tư phát triển du lịch giai đoạn 2021-2025, phấn đấu trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh vào năm 2030.

Tỉnh ủy Phú Yên (2020). Báo cáo số 481-BC/TU ngày 11/9/2020 tổng kết 5 năm thực hiện Chương trình Hành động số 05-CTr/TU của Tỉnh ủy về đầu tư phát triển đưa du lịch trở thành kinh tế quan trọng của tỉnh giai đoạn 2016 - 2020.

Ủy Ban nhân dân tỉnh Phú Yên (2016). Báo cáo số 105/BC-UBND ngày 15/7/2016 tổng kết 5 năm thực hiện Kế hoạch số 47/KH-UBND của UBND tỉnh về phát triển du lịch tỉnh Phú Yên giai đoạn 2011 - 2015.

Cục Thống kê tỉnh Phú Yên (2025). Thông cáo báo chí tình hình kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Phú Yên năm 2024, báo cáo số 12/BC-CTK ngày 06/01/2025.

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Phú Yên (2025). Truy cập tại <https://svhttdl.phuyen.gov.vn/wps/portal/svhttdl/>.

Ngày nhận bài: 16/1/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 28/1/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 25/2/2025

CURRENT SITUATION AND STRATEGIC SOLUTIONS FOR DEVELOPING PHU YEN PROVINCE'S TOURISM INDUSTRY INTO A KEY ECONOMIC SECTOR

● **HUYNH VAN THUAN**

Phu Yen Provincial Political School

ABSTRACT:

In recent years, tourism in Phu Yen province has seen notable improvements, contributing positively to the region's overall socio-economic development. However, the sector has yet to fully realize its potential and establish itself as a leading economic driver. This paper analyzes the current state of tourism development in Phu Yen province, identifies existing limitations, and proposes strategic solutions to enhance the sector's growth. The aim is to support Phu Yen province in positioning tourism as a spearhead economic sector by 2030, aligned with the province's long-term development goals.

Keywords: tourism, economy, tourism industry, Phu Yen province, tourism development, key economic sector.